

Retouradres: Strawinskylaan 1779, 1077 XX Amsterdam

Aan de deelnemers van de MRA

Datum 7 oktober 2022
Afzender Algemene Vergadering van de MRA
Contact
Onderwerp Stand van zaken uitvoering MRA Agenda

Geachte deelnemers van de Metropoolregio Amsterdam,

Bij de verzending van de definitieve Meerjarenbegroting en de daarbijbehorende nota van beantwoording heeft de Algemene Vergadering toegezegd op 7 oktober een brief na te zenden met daarin een toelichting op hoofdlijnen van de stand van zaken van de uitvoering van de lopende MRA Agenda 2021-2024. Middels deze brief geven we hier invulling aan.

In de bijlage van deze brief is per uitvoeringslijn uit de MRA Agenda kort omschreven wat het doel van de uitvoeringslijn is, en vervolgens op hoofdlijnen wat de huidige stand van zaken van de uitvoering is. Mocht nadere toelichting op een specifiek onderwerp wenselijk zijn, dan nodig ik u van harte uit contact op te nemen met de MRA Directie.

Met vriendelijke groet,

Jos Wienen
Voorzitter Algemene Vergadering MRA

Bestuurlijke opdracht o: de samenwerking verder versterken

Uitvoeringslijn o.1: Samenbindende visie op de regio en de samenwerking

Doel: een integrale gezamenlijke visie op de regio en de MRA-Samenwerking, die richting geeft aan het handelen van de MRA en die partners enthousiast maakt om met de MRA samen te werken

Status: aan deze uitvoeringslijn is de afgelopen jaren vooral uitvoering gegeven via twee sporen. Qua gezamenlijke visie op de MRA-samenwerking hebben we een uitvoerig governance traject doorlopen, dat heeft geresulteerd in Samenwerkingsafspraken die het oude Convenant hebben vervangen. Inmiddels zijn we drukdoende de Samenwerkingsafspraken te implementeren. Nu nog in een overgangsjaar, en volgend jaar voor het eerst geheel volgens de beoogde setting. Ook is een evaluatie voorzien waarin we in gezamenlijkheid beschouwen of de afspraken werken conform verwachting. Voor het inhoudelijke spoor is ervoor gekozen geen aparte visie op te stellen, maar voornamelijk te varen op de Verstedelijkingsstrategie. Hiervoor is samen met het Rijk een verstedelijkingsconcept opgeleverd, die we nu aan het concretiseren zijn.

Uitvoeringslijn o.2: Samenwerking Rijk en EU

Doel: Goede en vruchtbare samenwerking met het Rijk en de EU

Status: samenwerking op het gebied van lobby en public affairs richting het Rijk en Europa heeft de afgelopen jaren volop aandacht gehad vanuit zowel de ambtelijke organisatie als in het MRA Bestuur. Enerzijds op strategisch/lange termijn niveau (bijvoorbeeld gezamenlijke inspanningen naar aanleiding van het aantreden van het nieuwe kabinet). Anderzijds ook op het gebied van concrete inzet op aanvragen voor specifieke financiering vanuit het Rijk of fondsen uit Europa. Deze gezamenlijke inzet heeft meermaals concreet en tastbaar resultaat opgeleverd in de vorm van toegekende financiering vanuit Rijks- en EU fondsen. Een ander resultaat wat we hebben behaald en waar ook komend jaar concreet invulling aan gegeven gaat worden is een pilot voor een permanente gezamenlijke vertegenwoordiging in Brussel.

Uitvoeringslijn o.3: De MRA als netwerkorganisatie

Doel: De kracht van het MRA-netwerk vergroten en beter benutten, en sterkere verbindingen tussen het MRA-netwerk en partners (andere overheden zoals het Rijk en de waterschappen, Amsterdam Economic Board en ook breder het bedrijfsleven, kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties, etc).

Status: Ten tijde van Corona is de samenwerking in ons netwerk onder druk komen te staan. Ontmoeting staat in ons werk centraal, en juist dat werd lastig. In het eerste corona jaar hebben we dit opgevangen door veel digitale bijeenkomsten en evenementen te organiseren. Bijvoorbeeld de inhoudelijke thematische bijeenkomsten

onder de noemer MRA University met interessante sprekers. Daarnaast hebben we ook een reeks live (en interactieve) uitzendingen over uiteenlopende onderwerpen georganiseerd. Nadat weer wat meer mogelijk werk qua fysieke bijeenkomsten zijn we daarmee verder gegaan. Symposia voor bestuurders, raads- en Statenleden en ambtenaren, het mede organiseren van de State of the Region, en een groot aantal ambtelijke netwerkbijeenkomsten (strategenbijeenkomsten, gemeentesecretarissen bijeenkomst, etc). De afgelopen jaren is ook hard gewerkt aan een betere samenwerking met de triple helix partners. Daar is enerzijds op ingezet via onze bijdrage aan de board, maar anderzijds ook bottom-up vanuit de uitvoeringslijnen. Een andere belangrijke mijlpaal om hier te noemen is de oprichting van de ROM InWest, waar veel werk en energie in is gestoken, en waarvan inmiddels de eerste vruchten zijn geplukt.

Uitvoeringslijn 0.4: Kennishuis MRA

Doel: Inzicht bieden in relevante ontwikkelingen in de Metropoolregio Amsterdam en ontsluiten van binnen de MRA beschikbare kennis en expertise

Status: Om invulling te geven aan deze uitvoeringslijn zijn verschillende activiteiten opgepakt. Als MRA zijn we actief partner in het OpenResearch Platform. Daarnaast zijn we drukdoende een 'monitor brede welvaart' in te richten, en zijn veel van onze inspanningen op het gebied van communicatie erop gericht op kennis en expertise over specifieke onderwerpen te delen in ons netwerk. Hetzelfde geldt ook voor de bijeenkomsten die we (digitaal of fysiek) organiseren: ook hier staat kennis/expertisedeling vaak centraal.

Uitvoeringslijn 0.5: Verantwoording

Doel: Degelijke verantwoording van de MRA-activiteiten en transparantie

Status: Het vergroten van de transparantie is een van de drijvende krachten geweest achter het governance-traject waar we de afgelopen jaren druk mee bezig zijn geweest. Er zijn daarin een aantal veranderingen doorgevoerd die moeten zorgen voor meer voorspelbaarheid, meer transparantie, meer draagvlak en betrokkenheid. De verantwoording zal voortaan vierjaarlijks plaatsvinden richting alle deelnemers en hun raden en Staten, en jaarlijks in het Bestuur waar het gaat over de uitvoering.

Bestuurlijke opdracht 1: werk maken van een veerkrachtige, inclusieve en schone MR-economie

Uitvoeringslijn 1.1: Regionale Economische Strategie

Doel: Een gezamenlijke koers voor de inzet van de MRA en afzonderlijke deelnemers op economische ontwikkeling in de regio (inclusief onderwijs-arbeidsmarkt en innovatiebeleid), algemene promotie in lijn met deze strategie

Status: De uitvoeringslijnen 1.1. (Regionale economische strategie) en 1.2 (werkmilieus (Plabeka)) lopen in de praktijk gezamenlijk op. Beide richten zich op de vraagstukken m.b.t het spreiden van economische activiteiten, het versterken van de deelregionale economische dynamiek en het zorgdragen voor voldoende fysieke ruimte voor de functie werken. Deze is de afgelopen jaren op verschillende plekken in de regio onder druk komen te staan, als gevolg van de grote woningbouwopgaves. In het kader van de Verstedelijkingsstrategie zijn nu op hoofdlijnen wel afspraken gemaakt over het borgen van de werkfuncties in de MRA, maar deze moeten nu verder geconcretiseerd worden. Recent is de vraagraming werklocaties afgerond, die de ruimtebehoeften voor de economische dynamiek tot 2040 in beeld brengt. Deze beleidsarme analyse wordt de komende tijd, gebruikmakend van de meer kwalitatieve deelregionale economische profielen (die ook in de fase van afronding zijn), verder uitgewerkt tot een 'Bedrijventerreinenstrategie'; deze wordt integraal onderdeel van de NOVEX – MRA en NOVEX - NZKG. In kader van Uitvoeringslijn 1.2 wordt ook jaarlijks de Plabeka monitor uitgebracht. De laatste jaren is sterk ingezet op de verduurzaming van bestaande bedrijventerreinen. Het ProjectBuro Herstructurering PHB (gefinancierd door MRA en provincie NH) heeft dit met ondernemers en gemeenten voortvarend opgepakt, waarbij het accent ligt op de energietransitie. Meest aansprekend voorbeeld is het smart energy system op Schiphol Trade Park, waarin op terrein niveau bedrijven elkaars stroomcapaciteit benutten en zo geen last hebben van de congestie-knelpunten op het energienetwerk.

Uitvoeringslijn 1.2: Werkmilieus (Plabeka)

Doel: Ontwikkeling van werkmilieus in de MRA in lijn met de regionale economische strategie en bijdragen aan de verduurzaming van bedrijventerreinen, profilering en acquisitie in lijn met de regionale economische strategie en goede begeleiding van bedrijfsverhuizingen binnen de regio ten behoeve van transformatie van werklocaties

Status: zie uitvoeringslijn 1.1

Uitvoeringslijn 1.3: Human Capital

Doel: Regie op de regionale arbeidsmarkt (in samenwerking met de arbeidsmarktregio's) en op regionaal onderwijs-arbeidsmarkt beleid, uitvoering van relevante onderwijs-arbeidsmarktprogramma's en een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor internationaal talent met inzet op de toegankelijkheid van de arbeidsmarkt en basisvoorzieningen als wonen en onderwijs.

Status: In het kader van uitvoeringslijn 1.3 'Human Capital' is de afgelopen jaren ingezet op meerdere sporen:

- Het bevorderen van 'leven lang ontwikkelen' en een arbeidsmarkt waarin de vaardigheden (skills) van werknemers beter benut worden via House of Skills.
- Het ondersteunen van de samenwerking tussen regionaal bedrijfsleven en onderwijsinstellingen in zogenoemde PPS verbanden. Voorbeelden zijn de Zaan-campus, Techport IJmond en House of Hospitality.
- Met TOMAS is een instrument ontwikkeld om vraag en aanbod van opleidingen in de hele MRA in beeld te brengen en daarmee het bedrijfsleven te faciliteren in het vinden van passende opleidingsaanbieders.
- Verschillende projecten om de acute knelpunten in de technieksector weg te nemen, zoals Techconnect

Uitvoeringslijn 1.4: Aanjagen marktinitiatieven voor de transitieopgaven

Doel: Aanjagen van initiatieven van marktpartijen die bijdragen aan de transitieopgaven zoals de omschakeling naar een circulaire economie (sluiten grondstof- en voedselkringlopen), energietransitie en klimaatbestendigheid.

Status: Uitvoeringslijn 1.4 'aanjagen marktinitiatieven voor de transitieopgaven' hebben we in MRA verband vooral invulling gegeven met de oprichting in 2020 van de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij ROM-InWest. De MRA was met de gemeente Amsterdam en provincie Noord-Holland de initiatiefnemer en draagt jaarlijks bij in de exploitatiekosten. Meerdere MRA-gemeenten, de provincie NH en het Rijk zijn aandeelhouders. In het kader van het programma circulaire economie ondersteunen we gemeenten met praktische tools bij hun circulair inkoopbeleid en zijn meerdere greendeals opgezet waarin overheden en bedrijfsleven met elkaar samenwerken. Het gaat hier bv om de greendeals Zero Emissie Stadslogistiek, Houtbouw en Textiel.

Uitvoeringslijn 1.5: Energie-infrastructuur en data-infrastructuur

Doel: In aanvulling op de trajecten van de regionale energiestrategieën (RES'en) werken aan een toekomstbestendige energie-infrastructuur en zorgvuldige verdere ontwikkeling van de data-infrastructuur in de regio.

Status: Ten aanzien van de energie-infrastructuur en data-infrastructuur (1.5) is de MRA-rol beperkt. We hebben in de afgelopen jaren afspraken met de provincies gemaakt om

op deze dossiers een belangrijke trekkende rol te vervullen. Dit is in lijn met het feit dat ook het rijk op deze dossiers een grote rol bij de provincies legt. Wel heeft de MRA-energie-armoede nadrukkelijk geagendeerd en energiebesparing datacenters via de Amsterdam Economic Board ondersteunt.

Bestuurlijke opdracht 2: bouwen voor de woningbehoefte en met groei de leefkwaliteit van het geheel versterken

Uitvoeringslijn 2.1: Verstedelijkingsstrategie

Doel: Een gezamenlijke koers voor de ruimtelijke ontwikkeling van de MRA die bijdraagt aan een duurzame, sociaal-maatschappelijk en economisch sterke metropoolregio en zorgt voor samenhang tussen ontwikkelingen op het gebied van wonen, werken, mobiliteit, landschap en de transitieopgaven. Specifieke aandacht gaat daarbij uit naar integraal te ontwikkelen gebieden, zoals Sleutelgebieden en ov-knooppunten.

Status: begin 2022 is het MRA Verstedelijkingsconcept zowel door het Rijk als alle betrokken raden en Staten van de MRA onderschreven. Het Verstedelijkingsconcept is een ruimtelijk ontwikkelingsperspectief van de MRA op middellange en lange termijn. Naast ambities zijn in het verstedelijkingsconcept ook concrete maatregelen opgenomen per ambitie. Zoals de bouw van 175.000 woningen tot 2030 vooral nabij OV-knooppunten en in de stadsharten, het versterken van het economisch vestigingsklimaat in de steden rond Amsterdam, een integrale gebiedsaanpak met aandacht voor de leefkwaliteit voor het Noorzeekanaalgebied en voor de omgeving Schiphol, voorstellen voor kwaliteitsimpulsen in het landschap, zoekgebieden voor tijdelijke piekwaterbuffering, een ov-schaalsprong met nieuwe metrolijnen, uitbreiding van het fietsnetwerk en no regret maatregelen op de energie-infrastructuur.

In 2022 zijn de eerste uitvoeringsafspraken gemaakt waar het mobiliteitsinvesteringen betreft. In het BO MIRT van november 2022 verwachten we dat we definitieve afspraken kunnen maken over de tweede tranche geld voor mobiliteit gekoppeld aan woningbouw plus de schaalessprongprojecten en mobiliteitsinvesteringen gekoppeld aan grootschalige woningbouw.

In 2022 is er ook een nieuw kabinet gekomen met een nieuwe inzet op het gebied van Ruimtelijke Ordening, de zogenoemde NOVEX aanpak. De MRA is benoemd tot NOVEX gebied. Een NOVEX gebied is een gebied waar ruimtelijke uitdagingen spelen die niet alleen van regionaal, maar ook nationaal belang is. Dit betekent concreet dat verder worden gewerkt aan de Verstedelijkingsstrategie in de nieuwe vorm van een MRA NOVEX uitvoeringsagenda. Naast de MRA zijn er nog 4 relevante NOVEX gebieden benoemd, Schiphol, het NZKG, het Groene Hart en Lelylijn. Ook hebben de provincies de opdracht gekregen om de provinciale ruimtelijke puzzel te leggen in een provinciaal arrangement. Deze nieuw inzet, leidt wel tot een behoorlijke "regiepuzzel". Gelukkig is er een stevige inhoudelijk basis met het Verstedelijkingsconcept en wordt goed samen gewerkt binnen de MRA.

Tot slot zijn de maanden september en oktober 2022 gebruikt om de raden en staten te informeren over de Verstedelijkingsstrategie. Er was veel interesse bij de raadsleden en zij worden graag betrokken bij de verder ontwikkeling van de MRA NOVEX uitvoeringsagenda.

Uitvoeringslijn 2.2: Wonen

Doel: Afspraken voor voldoende en toekomstbestendig woningaanbod aansluitend op de woningbehoefte, in het bijzonder betaalbaar woningaanbod voor lage en middeninkomens met een evenwichtige spreiding over de regio. Uitvoering van de tussen het Rijk en regio gesloten Woondeal, welke inzet op verhogen van de woningbouwproductie, verbetering van het functioneren van de woningmarkt en leefbaarheid.

Status: Vanuit de uitvoeringslijn wonen wordt ingezet op voldoende en toekomstbestendig woningaanbod aansluitend op de woningbehoefte. Hiermee is afgelopen perioden gewerkt aan de volgende onderdelen:

- Faciliteren en coördineren van de te maken woondeal afspraken. De eerste inzet is bestuurlijk vastgesteld.
- Opzetten van een plan van aanpak huisvesting aandachtsgroepen om uitvoering te geven aan de bestuurlijke ambitie om koploperregio te zijn op het gebied van huisvesting aandachtsgroepen. Dit plan van aanpak resulteert in een programmateam met een manager en secretaris.
- Uitvoeren van subsidieregeling flexibele schil van provincie Noord-Holland
- Uitvoeren van het project bereikbare steden (opstellen van gebiedsplannen, diverse sessies organiseren en samenwerking met het Rijk organiseren om de gebiedsplannen gefinancierd en in uitvoering te krijgen)
- Voeren van gesprekken met gemeenten over de versnelling van woningbouw om knelpunten te adresseren en waar mogelijk op te lossen
- Faciliteren van planeconomisch advies voor gemeenten
- Opstellen van een convenant over Toekomstbestendige woningbouw, vervolgens draagvlak organiseren en het convenant toekomstbestendige woningbouw tekenen meer dan 100 partijen.
- Onderzoek doen over de financiering van klimaatadaptatie en kennis agenda opbouwen voor nieuwe financieringsconstructies om de rekening niet in de toekomst te leggen
- Uitvoeren van de afspraken in de greendeal houtbouw door met een programmateam houtbouw locaties te zoeken en onderzoek te doen naar wet- en regelgeving en financiering van houtbouw
- Instandhouden van de instrumentenkoffer betaalbare voorraad
- Uitvoeren van onderzoeken over onder andere:
  - Inwonersparticipatie

- Sociaal domein in gebiedsplannen
- Versnelling van flexwoningbouw projecten
- CO₂ besparing van ambitieuzere bouwnormen
- Plancapaciteit
- Faciliteren en coördineren van afspraken over flexwoningbouw die uiteindelijk landen in een Rijk-Regionaal realisatieakkoord flexwoningbouw
- Kennissessies organiseren over onder andere:
  - Sociale woningbouw
  - Inwonersparticipatie
  - Toekomstbestendige woningbouw
- Inzicht geven in de woningmarkt door de uitvoering van het WiMRA onderzoek in samenspraak met OIS en de AFWC.
- Voorbereiden inhoud, proces en bestuurlijke besluitvorming in het PHO Bouwen Wonen, DO Versnelling Woningbouw en het AO Bouwen en Wonen

Uitvoeringslijn 2.3: Landschap

Doel: Landschapsinclusieve ontwikkeling in de MRA, aanpak prioritaire investeringsopgaven in het landschap en verbetering governancestructuur.

Status: Vanuit uitvoeringslijn 2.3, het Metropolitaan Landschap, is afgelopen jaren ingezet op drie sporen:

1. het inbrengen van het belang van landschap in integrale gebiedsontwikkelingstrajecten, onder andere bij de verdere uitwerking van de Verstedelijkingsstrategie en het NOVEX gebied Noodzeekanaalgebied. Dit gebeurt zowel vanuit het oogpunt van behoud van het landschap als het oogpunt van inpassing en doorontwikkeling en daarbij de koppeling met andere doelen zoals klimaatadaptatie, versterken van de biodiversiteit en recreatie.
2. het ontwikkelen van instrumenten om landschap mee te kunnen nemen in ander trajecten (landschapsinclusief ontwikkelen). Zo is recent de studie naar een zorgvuldige inpassing van energie-infrastructuur in het landschap afgerond. Op basis hiervan is een checklist gemaakt die kan helpen om de impact van de 'energiebouwstenen' op het landschap te minimaliseren.
3. het zelf initiëren van projecten, waarbij een toekomstbestendige ontwikkeling van het landschap centraal staat. In dit kader is de integrale gebiedsaanpak Gooi- en Vechtstreek geïnitieerd. Het zogenaamde voortraject - waarbij met relevante stakeholders is gesproken en partners zijn gezocht voor de medefinanciering van het hoofdtraject - is voor de zomer succesvol afgerond. Het hoofdtraject is met een groot aantal gebiedspartners na de zomer gestart. Ook het Rijk is hierbij aangesloten. Daarnaast wordt gewerkt aan het concretiseren van landschapsopgaven voor het werkboek Verstedelijkingsstrategie, zodat deze op kunnen worden genomen in het uiteindelijke uitvoeringsprogramma.

Uitvoeringslijn 2.4: Transitieopgaven leefomgeving

Doel: Aanjagen van de transitieopgaven in de gebouwde omgeving en het landschap.

Status: Deze uitvoeringslijn bestaat uit twee programma's. Klimaatadaptatie en energietransitie. Vanuit Energietransitie zijn de volgende resultaten behaald:

- De Duurzaamheid Top van oktober 2021. Daarin werden o.a. de Green Deal Fiets, de Green Deal Houtbouw en de Green Deal Textiel afgesloten met bedrijven en kennisinstellingen die weliswaar niet allemaal een directe relatie hebben met energie, maar wel moeten gaan bijdragen aan een vermindering van de CO₂-uitstoot. In 2022 is vanuit het MRA budget voor energie een bijdrage geleverd aan de verder uitvoering van de Green Deal Fiets en de Green Deal Houtbouw.
- Het symposium The State of Sustainability van September 2022. Daarvoor is een rapportage voorbereid (State of Sustainability) die (nieuwe) bestuurders en raads- en Statenleden inzicht moet bieden in de staat van duurzaamheid van de MRA en daarmee de basis legt voor een verder gesprek over de gezamenlijke inzet op het realiseren van onze duurzaamheidsdoelstellingen.
- Op het thema energiearmoede is in nauwe samenwerking met het Servicepunt Duurzame Energie van de provincie NH en met TNO ondersteuning geboden aan gemeenten bij het vormgeven van een effectieve aanpak van dat vraagstuk. Dat gebeurde onder andere via een leerkring energiearmoede waarin 7 gemeenten van de MRA participeerden en via een community waarin kennis wordt gedeeld en waarvoor webinars zijn georganiseerd. Daarnaast is ten behoeve van nieuwe bestuurders een overdrachtsdocument opgesteld en verspreid met wat lessen over de aanpak op dit thema.
- Op het thema datacenters is MRA datacenterstrategie voorbereid. Deze droeg bij aan de regionale afstemming op dit thema en vormde mede de basis voor de datacenterstrategie van NH en de in ontwikkeling zijnde datacenterstrategie van Flevoland. De MRA datacenterstrategie was daarnaast de basis voor de passages in het Verstedelijkingsconcept over het 4^e hyperconnectiviteitscluster. Op dit moment wordt verder de laatste hand gelegd aan een rapport over datacenters dat de basis moet vormen voor een meer objectieve discussie over dit politiek zeer zwaar beladen onderwerp.
- Met middelen uit het programma energie is een bijdrage verstrekt voor de uitvoering van een tweetal koploperprojecten verduurzaming bedrijventerreinen in Amsterdam Osdorp en Hilversum.
- Vanuit het budget van het programma energie voor 2022 is een bijdrage verstrekt voor het ontwikkelen van een aanpak voor de werkgroep Slimme Energie Systemen van de Task Force Energie-infrastructuur Noord-Holland. De bijdrage van de MRA is er daarbij mede op gericht om op dit thema ook de aansluiting van Flevoland te borgen en de kennisdeling op dit thema te stimuleren.
- De MRA is mede initiator van het Actienetwerk 15% GasTerug dat is opgezet na het uitbreken van de Oekraïne oorlog. Dit netwerk richt zich op het nog in 2022 realiseren van een structurele energiebesparing van 15%. De rol van de MRA richt

zich zowel op het aanjagen van de regionale inzet op energiebesparing op bedrijventerreinen als op het uitrollen van de activiteiten van dit netwerk over de gehele MRA. Voor de activiteiten van dit Actienetwerk is een bijdrage ontvangen van het rijk van 1 mln euro voor 2022. Met dat budget worden o.a. pilots gelanceerd gericht op het stimuleren van energiebesparing in bedrijven door het introduceren van energiemanagementsystemen en door het slimmer koelen en vriezen en energiescans en -adviezen aangereikt aan zorginstellingen in de MRA.

Binnen de uitvoeringslijn klimaatadaptatie is aan de volgende onderdelen gewerkt:

Klimaatbestendige (nieuw)bouw:

- Oplevering, markeringsmoment en implementatie Intentieovereenkomst Klimaatbestendige Nieuwbouw MRA
  - Begin en lopend door dit jaar ondertekend bij MRA partners, inmiddels hebben 52 partijen de intentieovereenkomst getekend, waaronder de provincies NH en Flevoland, groot deel MRA gemeenten, de waterschappen in de MRA en verschillende ontwikkelaars in de regio. Ook hebben gemeenten in de kop van NH die niet in de MRA deelnemen getekend
  - De afspraken vanuit intentieovereenkomst zijn integraal opgenomen in convenant Duurzaam bouwen
- Oplevering inzichten in kosten Klimaatbestendige nieuwbouw Greenfield
- Opstarten nieuw traject voor klimaatadaptieve openbare Ruimte:

Vitale en Kwetsbare infrastructuur:

- Het afronden van de roadmap vitale en kwetsbare infrastructuur. Inmiddels is gestart met de uitvoering hiervan.

Samenwerking/Lobby

- Inbreng onderdeel klimaatadaptatie voor verstedelijkingsstrategie en bestuurlijke overleggen etc.
- Regionale afstemming voor klimaatadaptatie met Zuid-Holland, Utrecht en Gelderland om zo bv intentieovereenkomst breder gedragen te krijgen en level playingfield te creëren, maar bijvoorbeeld ook instrumentarium te ontwikkelen en delen met elkaar.
- Middelen leveren voor onderzoek DGBC naar framework voor klimaatbestendige bestaande gebouwen
- Bijdragen leveren vanuit Klimaatadaptatie voor SOS: film en spreker, presenteren Klimaatadaptatie op andere bijeenkomsten waar MRA aanwezig is: PProvada, congres verstedelijkingsstrategie
- Gesprekken over financiering klimaatadaptatie

Communicatie:

- Artikel in Amsterdam nulzo over klimaatadaptatie
- Update website, en bijdragen aan bouwadaptatief, vanuit doelgroep gedacht, waar kunnen ontwikkelaars het beste terecht
- Aanleveren input voor podcast vanuit duurzaam bouwen

Uitvoeringslijn 2.5: Kunst, Cultuur en Erfgoed

Doel: Bevorderen van de cultuurparticipatie in de gehele MRA en het faciliteren van toekomstbestendige cultuur- en erfgoedsectoren in de gehele MRA.

Status: Het programma kunst, cultuur en erfgoed heeft gedurende de corona pandemie op een laag pitje gestaan: het überhaupt overleefd houden van het cultuuraanbod had prioriteit voor de meeste deelnemers. Momenteel wordt gekeken hoe het programma een doorstart kan maken.

Uitvoeringslijn 2.6: Recreatie en Toerisme

Doel: Faciliteren van de groei van het aantal bezoekers aan de metropool Amsterdam op een dusdanige wijze dat balans bestaat tussen inwoners, bedrijven en bezoekers.

Status: Voor de uitvoeringslijn recreatie en toerisme is de afgelopen jaren hard gewerkt aan een grootschalig en uniek onderzoek naar druk en draagkracht. Voor de hele regio is voor verschillende factoren inzichtelijk gemaakt welke druk aanwezig of te verwachten is, en hoe het zit met de draagkracht van die verschillende factoren. Op basis van dit onderzoek wordt momenteel gewerkt aan een nieuwe strategie. Daarnaast is ook uitvoering gegeven aan het lopende programma, met onder andere aandacht voor het programma Amsterdam Bezoeken, Holland Zien (gericht op internationale bezoekers) en ten tijde van corona een campagne voor eigen inwoners en nationale bezoekers (de campagne 'je zit er naast')

Bestuurlijke opdracht 3: vaart maken met het metropolitaan mobiliteitssysteem

Met het multimodale toekomstbeeld is nader in beeld gebracht dat de urgenties van opdracht 3 er niet minder op worden. Als we niet ingrijpen neemt het aantal knelpunten door verstedelijking en mobiliteitsgroei in de verkeersnetwerken en de vervoerspendels zodanig toe dat de MRA dreigt vast te lopen. Het toekomstbeeld geeft aan dat niet alleen investeringen in infrastructuur (schaalsprongen en hubs) nodig zijn, maar ook beleidsaanpassingen in stadscentra en gedragsveranderingen bij werknemers en werkgevers. De Coronapandemie liet zien welke effecten er mogelijk zijn, maar heeft tegelijkertijd samen met de overspannen arbeidsmarkt negatieve consequenties op het openbaar vervoer. Een andere tegenvaller wordt gevormd door de effecten van het stikstofbeleid. Een aantal voorbereidende projecten is onlangs door het Rijk stilgelegd en daarnaast is mobiliteit een van de beperkende factoren in de gebiedsontwikkeling. Daarnaast zorgt de electriciteitscongestie er in delen van de MRA voor dat laadvoorzieningen voor elektrisch rijden niet mogelijk zijn op bedrijventerreinen of voor ons OV. Ondertussen wordt er toch in de verschillende uitvoeringslijnen met energie doorgewerkt aan de opgaven.

De MRA Agenda beperkt zich niet tot uitvoeringslijnen, maar heeft ook bredere bespreekpunten geagendeerd. Zo zijn de MRA-netwerkstrategie en het multimodale toekomst mede opgenomen in de MRA Verstedelijkingsstrategie. Dit geldt ook voor het onderwerp vervoersarmoede en inclusiviteit. Over zaken als toegankelijkheid en beschikbaarheid ontfermen zich de vervoersautoriteiten in hun rol als concessieverlener. Met programma's als Bereikbare Steden en de MRA Propositie zijn investeringen in deelregio's beter in beeld gekomen qua fasering en prioritering. De lobby van het platform Mobiliteit is nog altijd goed georganiseerd. Hetzelfde gebeurt nu met de Europese samenwerking. Brussel stelt een actieve houding van de regio's bij haar beleid op prijs.

Uitvoeringslijn 3.1: Schaalsprong mobiliteitssysteem

Doel: Een gezamenlijke strategie voor de schaalsprong in het mobiliteitssysteem en de uitvoering daarvan met bijzondere aandacht voor de samenhang met ontwikkelingen op het gebied van wonen en werken, de bereikbaarheid van economische toplocaties, duurzame vormen van mobiliteit, een klimaatbestendig mobiliteitssysteem, de verbinding van ov- en autogeoriënteerde mobiliteitssystemen (overstapmogelijkheden bij ov-knooppunten) en de beschikbaarheid en betaalbaarheid van mobiliteit voor alle inwoners van de Metropoolregio Amsterdam.

Status: Ondanks de beperkte middelen bij het Rijk in de vorige bestuursperiode is er binnen het Rijk Regio programma, Samen Bouwen aan Bereikbaarheid, hard gewerkt

aan de verschillende schaa sprong projecten als ZuidasDok, doortrekken Noord-Zuidlijn naar Hoofddorp, Sluiten Kleine Ring en IJmeerlijn, Ook worden een aantal HOV Corridors (ZaanIJ, Haarlem-Amsterdam-Schiphol en Pampus) nader onderzocht. Met een sterk regionaal bod en het Groeifonds is een deel van de dekking gevonden. Op dit moment wordt getracht om met een MRA Propositie en overleg met het Rijk tot een aantal belangrijke investeringsbesluiten te komen in november. De situatie op het spoor stelt niet gerust. Gevreesd wordt dat de nieuwe dienstregeling ons achteruit werpt, als het gaat om frequenties en capaciteit. Een terugkeer op het huidige niveau zal opnieuw veel inspanningen vergen

Uitvoeringslijn 3.2: Fiets

Doel: Een samenhangend en hoogwaardig regionaal fietsroutenetwerk, waarop fietsers vlot tussen de stedelijke kernen en vanuit het stedelijke gebied de natuur in kunnen fietsen. Met fietsvoorzieningen bij ov-knooppunten, waarmee voor- en natransport per fiets en gebruik van regionaal openbaar vervoer aantrekkelijker wordt.

Status: Het goede nieuws is dat Corona veel mensen heeft aangezet tot de aanschaf van een (elektrische) fiets. Het MRA Fietsroutenetwerk gaat onverminderd door met het wegnemen van knelpunten en richt zich ook op parkeerfaciliteiten bij ov-knooppunten. Het Rijk lijkt nu ook meer te willen inzetten met het Nationaal Toekomstbeeld Fiets. Maar er is meer nodig. Met de Green Deal Fiets wordt geprobeerd meer in te zetten op servicevoorzieningen en fietscampagnes zijn weer nodig nu veel kinderen de fiets laten staan. In 2023 worden met de voortgangsmonitor de resultaten weer in beeld gebracht.

Uitvoeringslijn 3.3: Duurzame en innovatieve mobiliteit

Doel: Regionaal uitwerking geven aan het thema mobiliteit van het Klimaatakkoord, verdere ontwikkeling van een regionaal netwerk van publieke oplaadpunten voor elektrisch vervoer, realisatie van kansrijke smart mobility-toepassingen binnen de MRA en mensen verleiden hun reisgedrag aan te passen om piekbelasting van het mobiliteitsnet tegen te gaan en keuzes voor duurzame mobiliteitsopties te stimuleren.

Status: De van oudsher actieve projecten als MRA Elektrisch, het programma Smart Mobility, Zero Emission Stadslogistiek en de Logistieke Samenwerkingsagenda gaan onverminderd voort. Zij hebben qua afstemming een plek gevonden in het Regionale Mobiliteitsprogramma van het Klimaatakkoord. In dit programma is een menukaart opgesteld voor de deelregio's en is de monitoring t.a.v. CO₂ begonnen om de effecten te kunnen meten. Buiten de scope van de uitvoeringslijn worden ook andere projecten uitgevoerd om de mobiliteit te verbeteren. Het spitsmijden en spreiden bijvoorbeeld heeft een grote impuls gekend met Corona. Nu thuiswerken meer usance is geworden wordt geprobeerd om werkgevers en werknemers hier blijvend goede afspraken te laten maken.